

КОНСПЕКТ ПО ПСИХОЛОГИЯ ЗА СТУДЕНТИТЕ ОТ ФАКУЛТЕТ „ПЕДАГОГИКА“

А. ОБЩА И СОЦИАЛНА ПСИХОЛОГИЯ

1. Психологията като наука – предмет, обект, задачи, методи. Психични явления и закономерности. Клонове на психологията. Тенденции на развитие. Място и значимост на психологическите знания в професионалната компетентност на учителя по физическо възпитание и спорт.
2. Личност. Основни понятия за личността. Личностна активност. Регулация и саморегулация на личността. Методи за диагностика на личността.
3. Основни свойства на личността. Способности – понятие и структура. Темперамент – същност, класификация, характеристика. Характер – същност и структура. Методи за диагностика.
4. Психични познавателни процеси. Обща характеристика. Сетивно познание. Усещане, възприятие, представа – същност, видове, особености. Методи за изследване и развитие на сетивно-познавателните процеси.
5. Абстрактно-логично познание. Обща характеристика. Мислене – същност и особености. Видове мислене. Мисловни операции и форми на мисленето. Език и реч. Грешки и изкривявания в мисловния процес. Методи за диагностика и развитие на мисленето.
6. Памет – същност и структура. Видове и типове памет. Методи за изследване и развитие на паметта.
7. Въображение. Видове въображение. Основни начини за формиране на образите на въображението. Методи за изследване и развитие на въображението.
8. Емоционални процеси – същност и особености. Видове емоции. Основни функции на емоциите. Емоции и чувства. Общи и специфични особености на емоциите и чувствата. Емоционална интелигентност. Методи за изследване и регулация на емоционалните процеси.
9. Психични състояния – характеристика и форми. Методи за изследване на психичните състояния.
10. Воля и волева активност. Волеви качества. Методи за диагностика и регулация на волевата активност.
11. Социалната психология като наука. Социални групи – същност и видове. Структура на малката социална група – социални норми, социални роли, групова сплотеност. Социално влияние – конформизъм и социално подчинение. Методи за диагностика.
12. Лидерство и лидерски стил. Конфликти - управление и разрешаване. Методи за диагностика.

13. Общуване – същност, видове, динамика. Функции на общуването. Аспекти на общуването – комуникативен, интерактивен, перцептивен. Развитие на комуникативните умения.

Б. ПСИХОЛОГИЯ НА РАЗВИТИЕТО И ПЕДАГОГИЧЕСКА ПСИХОЛОГИЯ

1. Психология на развитието – предмет, обект, задачи. Исторически корени и динамика на психологията на развитието. Място и роля на психологията на развитието в професионалната компетентност на треньора.

2. Възрастови периодизации на психичното развитие. Видове периодизации. Критерии за периодизация. Работна периодизация. Основни закономерности в развитието.

3. Основни детерминанти на психичното развитие. Взаимодействие между наследственост и социална среда. Теории за възрастовото развитие.

4. Моралното развитие в процеса на онтогенезата.

5. Психологическа характеристика на детството. Особенности на психичното развитие. Психолого-педагогически изисквания при работа с деца от тази възраст.

6. Психологически особености на развитието през периода на средната училищна възраст. Ефективност на педагогическите въздействия.

7. Психологическа характеристика на горната училищна възраст. Психолого-педагогически изисквания при работата на спортния педагог в юношеска възраст.

8. Психологическа характеристика на младежката възраст. Ефективност на педагогическите въздействия.

9. Психологическа характеристика на зрялата, напредналата и старческата възраст.

10. Педагогическата психология като наука – предмет, обект, задачи и методи на педагогическата психология. Учене, обучение, научаване – същност и детерминиращи фактори.

11. Теории за ученето. Бихевиористични и когнитивни теории. Теория за социалното учене. Диференциална психология на ученето.

12. Мотивация за учене. Методи за изследване и повишаване на мотивацията за учене. Видове активност в процеса на обучение. Средства за повишаване на активността в учебно-тренировъчния процес.

13. Педагогическото общуване като средство за обучение и възпитание. Характеристики, средства и форми на педагогическо общуване. Познавателни, емоционални и поведенчески компоненти на педагогическото общуване. Средства, методи и форми за въздействие на спортния педагог в учебно-тренировъчния процес.

14. Психологическа характеристика на личността на спортния педагог. Психологически основи на неговия професионализъм. Авторитет на спортния педагог. Критерии за оценка на дейността на спортния педагог. Професионално - личностна саморегулация и самоусъвършенстване на учителя по физическо възпитание.

В. СПОРТНА ПСИХОЛОГИЯ

1. Психология на физическото възпитание и спорта – предмет, обект, основни задачи. Възникване и развитие. Основни направления.
2. Психологическа характеристика на спортната дейност – същност и особености. Психологическа структура на дейността. Възможности за оптимизиране на спортната дейност.
3. Психологически предпоставки на обучението в урока по физическо възпитание (внимание, мислене, памет, интерес). Методи и средства за повишаване на активността на учениците в урока по физическо възпитание.
4. Психологически основи на двигателното обучение. Психологически особености на изграждането на двигателните навици в спорта.
5. Психомоторни качества на спортиста. Методи за диагностика и развитие.
6. Мотивационни измерения на заниманията със спорт.
7. Методи за изследване и развитие на мотивацията в спорта.
8. Внимание – същност и особености. Видове внимание. Основни свойства на вниманието. Методи за диагностика и за развитие на вниманието. Особенности на вниманието във физическото възпитание и спорта.
9. Психология на малката група в системата на физическото възпитание и спорт. Спортният отбор като социална група. Структура и структуриране в отбора. Ръководство и лидерство в отбора. Психологически климат и междуличностни отношения в отбора.
10. Методи за изследване на малката група в системата на физическото възпитание.
11. Подбор и ориентация в спорта. Психологически критерии за подбор.
12. Психическа подготовка в спорта. Същност, видове, етапи. Цели, задачи и методи. Планиране на психическата подготовка.
13. Интелект и спорт. Психологически основи на тактическата подготовка в спорта. Диагностика и развитие на интелектуалните и творческите способности в спорта.
14. Психични състояния в урока по физическо възпитание и тренировъчния процес. Работоспособност и умора. Предстартови психични състояния.
15. „Бърнаут“ в спортно-педагогическата професия. Методи за диагностика и превенция на „бърнаута“.
16. Психическо възстановяване на спортиста. Същност и характеристики. Динамика на възстановяването. Методи за психично възстановяване в спорта.
17. Психологически проблеми на детско-юношеския спорт.
18. Агресия и насилие в спорта и в училище. Методи за диагностика, превенция и овладяване на агресивността и насилието в учебно-педагогическия процес.

ЛИТЕРАТУРА:

- Бърк, Л. Изследване на развитието през жизнения цикъл. Дилок, С., 2012.
- Гарднър, Х. Множеството интелигентности. Изток-Запад, С., 2014
- Георгиев, М. Спортна психология. Спортен психолог. НСА-ПРЕС, С., 2003.
- Георгиев, М., Функционални състояния, С., НСА-ПРЕС, 2003.
- Герон, Е., Ю. Мутафова-Заберска, Мотивация при физическата дейност и спорта, С., НСА-ПРЕС, 2004.
- Герон, Е., Ю. Мутафова-Заберска, Мотивация при физическата дейност и спорта, втора част. Видове мотивации (преработено и допълнено издание), НСА ПРЕС, С., 2017.
- Домусчиева-Роглева, Г. Предсъстезателна тревожност и стрес в спорта, С., 2009.
- Домусчиева-Роглева, Г. Мотивационни детерминанти на заниманията със спорт. С, НСА ПРЕС, 2023.
- Домусчиева-Роглева, Г. Общуване и взаимодействие в спорта. С., НСА ПРЕС, 2023.
- Желязкова-Койнова, Ж., Практикум по възрастова психология. Част I – Детство, С., 2002.
- Желязкова-Койнова, Ж., Практикум по възрастова психология. Част II – Юношество, С., 2002.
- Минчев. Б. Обща психология. Сиела, София., 2012.
- Попов, Н., Психология. Обща психология, НСА-ПРЕС, С., 1999.
- Попов, Н., Психология. Социална психология, НСА-ПРЕС, С., 1999.
- Попов, Н., Психология. Спортна психология. Второ преработено и допълнено издание. НСА-ПРЕС, С., 2015.
- Попов, Н. Треньорът. Психология. Образование. Адаптация. Второ преработено издание, С., НСА ПРЕС, 2018.
- Савчева, Е. Психични умения за ефективно представяне в спорта. С., НСА ПРЕС, 2023.
- Славин, Р. Педагогическа психология. Наука и изкуство, С., 2004.
- Стърнбърг, Р. Педагогическа психология. София., 2014.
- Янчева, Т., Личност и състезателна реализация, С., НСА-ПРЕС, 2004.
- Янчева, Т., Психологическо осигуряване в елитния спорт, С., НСА-ПРЕС, 2020.
- Taylor, J. (Ed.) Comprehensive Applied Sport Psychology, Taylor & Francis Ltd., 2019